

שהם "זווי מדינה", אשר ערכם הוא שמינית מ"זווי צור".

וממאי? [מנין לי דין זה].

מדקתני סיפא — "אם יש בכים, מפרנסין אותה לפי כבודה"

ואמרינן, מאי "כים"?

אמר רחבה [שם אמורא]: ארנקי של צדקה.

ואי סלקא דעתין, חמשים זווי ממש [היינו כסף צורין], אם כן כששנינו בסיפא — "אם יש בכים יהבינן לה לפי כבודה", שמשמע יותר מחמשים זווי, עד כמה יהבינן לה? הלא חמשים זווי צורי הוא סכום גדול מאד?

אלא שמע מינה, חמשים זווי — פשיטוי.

תנו רבנן: יתום ויתומה שבאו להתפרנס מן הצדקה, ואין שם ליתן אלא כדי פרנסת אחד מהן, מפרנסין את היתומה, ואחר כך מפרנסין את היתום⁽⁴⁵⁾.

מפני שהאיש דרכו לחזור על הפתחים, ואין אשה דרכה לחזור.

וכן יתום ויתומה שבאו לינשא, משיאין את היתומה ואחר כך משיאין את היתום. מפני שבושתה של אשה מרובה משל איש:

תנו רבנן: יתום שבא לישא אשה, שוכרין לו בית, ומציעין לו מטה, וכל כלי תשמישו. ואחר כך משיאין לו אשה,

שנאמר (דברים ט"ו) "די מחסורו אשר יחסר לו" — "די מחסורו" זה הבית. "אשר יחסר" זה מטה ושולחן. "לו" זו אשה⁽⁴⁶⁾.

וכן הוא אומר (בראשית ב) "אעשה לו עזר כנגדו". ומוכח ש"לו" משמעו אישה.

תנו רבנן: "די מחסורו" אתה מצווה עליו לפרנסו, ואי אתה מצווה עליו לעשרו. אך אתה מצווה לתת לו את כל "אשר יחסר לו"⁽⁴⁷⁾, אפילו פוסם לרכוב עליו, ועבד לרוץ לפניו, אם היה רגיל בכך קודם שנעשה עני⁽⁴⁸⁾.

בשדה לך, ונצבה בשדה מלאכתך לך, ואחר ובנית ביתך". הכן בחוץ מלאכתך — זה בית, ועתה בשדה לך — זה כרם. ואחר ובנית ביתך — זו אישה. ועיין מהרש"א.

47. נחלקו הפוסקים, האם חיוב "די מחסורו" מוטל על כל אדם ואדם או רק על קופה של צדקה. ועיין בבית יוסף (יו"ד ר"ג ד"ה והעני).

48. כתבו הגאונים — שרק בעני שעדיין לא התפרסם בעניותו צריך לתת לו סוס לרכב ועבד לרוץ כמו שהיה רגיל, כדי שלא תתפרסם עניותו. אך אם התפרסם לכל שהעני, אינו נוטל אלא כשאר העניים. ועיין שיטמ"ק.

45. הקשה התוספות רי"ד, הלא שנינו בהוריות — "האיש קודם לאישה להחיות", מפני שהוא חייב במצות, ומדוע כאן שנינו שיתומה קודמת? ותירץ — שם מדובר כשאנו יכול לחזור על הפתחים, כגון במדבר או בספינה, כשחיי תלויים בזה, אזי הוא קודם לאשה. אך כאן מדובר כשיכול לחזור על הפתחים, ואז אשה קודמת.

46. וכן הוא דרך ארץ, שקודם יבנה לו אדם בית ואחר כך יקח אשה. כמבואר בטוטה (מד' ע"א) — לימדה תורה דרך ארץ, שקודם יבנה בית, ואחר יטע כרם, ואחר כך ישא אשה. ואף שלמה אמר בחכמתו: "הכן בחוץ מלאכתך, ועתה

ההוא עני דאתא לקמיה דרבי נחמיה, וביקש ממנו לפרנסו.

אמר ליה רבי נחמיה, במה אתה סוּעֵד?

אמר לו, בבשר שמן ויין ושן.

אמר לו רבי נחמיה: רצונך ש"תגלגל" תנהג עמי באכילת עדשים, (50) כדרך שאני נוהג, שאוכל אני עדשים?

גלגל עמו בעדשים, ומת.

אמר רבי נחמיה — אוי לו לאדם זה, שהרגו נחמיה.

ומקשינן: אדרבה, "אוי לו לנחמיה, שהרגו לזה", מיבעי ליה, היה צריך רבי נחמיה לומר, שהרי מחמת הצעתו שיגלגל עמו בעדשים הוא מת, והאשמה במותו מוטלת עליו!?

ומשנינן: אלא, משום כך אמר רבי נחמיה שאוי לו לאדם זה, שהוא בעצמו אשם במותו ולא רבי נחמיה — איהו, האדם ההוא אשם במותו, היות דלא איבעי ליה לפנוקי נפשיה כולי האי. (51)

אמרו עליו על הלל הזקן, שלקה לעני בן טובים אחד, סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו.

פעם אחת לא מצא עבד לרוץ לפניו, ורץ לפניו שלשה מילין (49).

תנו רבנן: מעשה באנשי גליל העליון, שלקחו לעני בן טובים אחד מציפורי, ליטרא בשר בכל יום.

ומקשינן: ליטרא בשר, מאי רבותא?

אמר רב הונא: ליטרא בשר משל עופות, שדמיהם יקרים.

ואיבעית אימא, בליטרא מעות היו קונים לו בשר ממש [ולא עופות]. והיינו, שהיה הבשר מאד ביוקר.

רב אשי אמר: באמת היו נותנים לו משקל ליטרא בשר. ובכל זאת היה רבותא בדבר — כיון שהתב, כפר קטן היה, ולא יכלו למכור את שאריות הבשר, ובכל יומא הוה מפסדי היותא אמטולתיה [בכל יום היו שוחטים בהמה שלמה שבביל לספק לו את ליטרת הבשר שהיה רגיל לה, והיה הבשר הנשאר נפסד].

49. הקשה היעב"ץ — מתי היה אותו מעשה, הרי ידוע שהלל היה בתחילה עני מרוד, המתפרנס מן הצדקה, ואז ודאי שלא היה לו כסף לקנות סוס, ואחר כך שנעשה נשיא, היאך זילזל בעצמו לרוץ לפניו, והלא נשיא שמחל על כבודו אין כבודו מחול, ואם כן מתי היה אותו מעשה?

ותירץ — שהלל גר בתחילה בבבל, ושם היה עשיר, ואז היה אותו מעשה, ואחר כך כשעלה לארץ ישראל העני, ושוב העשיר כשנהיה

לנשיא.

ובקובץ שיעורים כתב — שהיה כבר נשיא, ומדובר במקום שלא הכירוהו, ולכן יכל לזלזל בעצמו.

50. ומדייק המאירי — שאין אדם מחוייב לתת לעני יותר ממה שאוכל הוא עצמו, אפילו אם היה העני רגיל ליתר מכך.

51. דוקא בפנוק מוגזם אמרינן "לא איבעי ליה

ההוא גברא עני, שהיה ניזון מן הצדקה, דאתא לקמיה דרבא, שבא לבקש צדקה ממנו.

אמר לו רבא: במה אתה סוער?

אמר לו: בתרנגולת פטומה ויין ישן.⁽⁵²⁾

אמר ליה, ולא היישת לדוחקא דציבורא [האם אינך חושש לדוחק הציבור, שיצטרכו לתת לך אוכל יקר כל כך?]

אמר לו: אטו מדידהו קאכילנא? מדרחמנא קאכילנא! וכי אוכל אנכי מן הציבור? ! הלא הקב"ה הוא המאכיל אותי!]

דתנינא על דברי הכתוב בספר תהלים [קמ"ה]: "עיני כל אליך ישברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו". "בעתם" לא נאמר, אלא "בעתו".

מלמד הכתוב שכל אחד ואחד נותן הקב"ה פרנסתו בעתו.

אדהכי, אתאי אחתיה דרבא, דלא חזיא ליה תליכרי שני, ואתיא ליה תרנגולת פטומה ויין ישן [עוד הם מדברים, והגיעה אחותו

של רבא לבקרו, אחר שלא ראתה אותו שלש עשרה שנה, והביאה לו תרנגולת פטומה ויין ישן].

אמר רבא: מאי דקמא? [מהו דבר זה שבא לפנינו, הלא סימן משמים הוא].

אמר לו רבא: נענתי לך [דיברתי אליך יותר מדי], קום אכול.

תנו רבנן: מי שאין לו כדי פרנסתו, ואינו רוצה להתפרנס מן הצדקה, נותנין לו לשום הלואה, כדי שלא יתבייש לקחת, וחוזרין ונותנין לו לשום מתנה [אין גובים ממנו את ההלואה], דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים: נותנין לו לשום מתנה, וחוזרין ונותנין לו לשום הלואה.

ומקשינן: היאך נותנים לו לשום מתנה, הא לא שקיל [הרי אינו רוצה להתפרנס מן הצדקה]?]

אמר רבא: כוונת חכמים — לפתוח לו לשום מתנה, ואם אינו רוצה ליטול, נותנים לו הלואה.⁽⁵³⁾

53. ואף לדעת חכמים, אין נפרעים ממנו את ההלואה, רק שרבנן סברי שמצוה לפתוח לו לשם מתנה בתחילה, אף על פי שאנו יודעים שאינו רוצה להתפרנס. ואילו רבי מאיר סבר, שאם אינו רוצה להתפרנס, מיד פותחים לו לשם הלואה.

ונראה דבקראי פליגי — רבי מאיר סבר, כיון שכתוב בפסוק בתחילה "העבט תעביטנו", ואחר כך "נתון תיתן לו", לכן פותחים בתחילה לשם הלואה.

ואילו רבנן סברו — כיון שקודם "העבט

לפנוקי נפשיה", אבל סוס לרכב וכו' אם הוא עשיר יכול לפנק את עצמו. מהרש"א.

52. וכתב המהרש"א, שאיש זה לא היה מורגל תמיד בתרנגולת פטומה, דאם כן, לא הוה ליה לפנוקי נפשיה, כדלעיל. אלא היה סועד בזה כעת מחמת צורך מיוחד, כגון לבריאותו. וכן מדויק מהמשך הגמרא — "ואתה נותן להם את אכלם בעתו" — שלכל אחד ואחד הקב"ה מספק פרנסה לפי מצבו באותו זמן. וכיון שהיה חולה באותו זמן, סיפק לו הקב"ה תרנגולת פטומה ויין ישן.

"העבט" — זה שאין לו, ואינו רוצה להתפרנס משל עצמו מהצדקה, שנותנים לו לשום הלואה, וחוזרין ונותנין לו לשום מתנה.

"תעביטנו" — זה שיש לו, ואינו רוצה להתפרנס משל עצמו, שנותנין לו לשום מתנה, וחוזרין ונפרעין הימנו לאחר מיתה. דברי רבי יהודה.

וחכמים אומרים: מי שיש לו ואינו רוצה להתפרנס משל עצמו אלא מן הצדקה, אין נזקקין לו. ואלא מה אני מקיים "תעביטנו" — דברה תורה כלשון בני אדם⁽⁵⁴⁾.

ואגב שהובאו דיני צדקה, מביאה הגמרא כמה מעשיות ללמדנו מעלת הצדקה:

מר עוקבא, הוה עניא בשיבכותיה [היה עני גר בשכונתו], דהוה רגיל כל יומא דשדי ליה ארבעה זוזי בצינורא דדשא [והיה מר עוקבא נותן לו ארבעה זוזים בכל יום במפתן ביתו, בלא ידיעתו].

יום אחד, אמר העני לעצמו — איזיל, איחזי מאן קעביד בי החוה טיבותא [אלך לראות מיהו העושה לי טובה זו].

החוה יומא, נגהא ליה למר עוקבא לבי מדרשא⁽⁵⁵⁾, ואתיא דביתהו בהדיה [אותו היום, התאחר מר עוקבא מלחזור מבית המדרש, ובאה אשתו עמו, כדי לתת את

ואם יש לו כדי פרנסתו, ואינו רוצה להתפרנס משל עצמו אלא מן הצדקה, ומסגף את עצמו ברעב כדי שיתנו לו — נותנין לו לשום מתנה, וחוזרין ונפרעין ממנו.

ומקשינן: אם חוזרין ונפרעין הימנו, מה הועלנו בנתינה, הרי תו, שוב לא שקיל, וימות ברעב?

אמר רב פפא: חוזרים ונפרעים מנכסיו לאחר מיתה.

רבי שמעון אומר: מי שיש לו כדי פרנסתו, ואינו רוצה להתפרנס משל עצמו אלא מן הצדקה, אין נזקקין לו. וימות ברעב.

ואם אין לו, ואינו רוצה להתפרנס מן הצדקה, אומרים לו "הבא משכון, וטול", כדי שתזוח דעתו עליו, ויחשוב שהלוו לו כדרך שאר בני אדם. ובאמת לא יתבעו ממנו את ההלואה.

תנו רבנן: נאמר בתורה (דברים ט"ו פסוק ז"ח) "כי יהיה בך אביון... לא תאמץ את לבבך, ולא תקפוץ את ידך מאחיק האביון. כי פתח תפתח את ידך לו, והעבט תעביטנו די מחסורו אשר יחסר לו".

וביאר חכמים:

שיש לו, כיון שלשון "די מחסורו", משמע שאין לו.

אבל במקום שיש אפשרות לדרוש מודה רבי שמעון דדרשינן, ולא אמרינן "דיברה תורה כלשון בני אדם".

55. בעין יעקב גרס — "בבי מדרשא".

תעביטנו" נאמר "פתח תפתח את ידך", שהוא לשון מתנה, לכן פותחים לשום מתנה תחילה. ועיין עוד ברד"ל.

54. חכמים אלו, הוא רבי שמעון הנזכר לעיל. ורק בסוגיין סבר "דיברה תורה כלשון בני אדם", כיון שלא היה נראה לו לדרוש את הפסוק במי

ומקשינן: ומאי כולי האי? [מדוע הקריבו מר עוקבא ואשתו את עצמם כל כך?]

ומשנינן: משום דאמר מר זוטרא בר טוביה אמר רב, ואמרי לה, אמר רב הונא בר ביזנא אמר רבי שמעון הסיידא, ואמרי לה, אמר רב יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי — נוח לו לאדם שימסור עצמו לתוך כבשן האש, ואל ילביץ פני חברו ברבים⁽⁵⁶⁾.

מנא לן, ממעשה תמר.

דכתיב (בראשית ל"ח) **"היא מוצאת"**⁽⁵⁷⁾ והיא שלחה אל חמיה, לאמר: לאיש אשר אלה לו — אנכי הרה. ותאמר: הכר נא, למי החותמת והפתילים והמטה האלה". שלא רצתה להלביץ פניו ולומר "ממך אני מעוברת", אלא אמרה תמר "לאיש אשר אלה לו". אם יודה מעצמו יודה, ואם לאו, ישרפוני, ואל אלביץ פניו! מכאן אמרו חכמים שנוח לו לאדם שיפילוהו לכבשן האש⁽⁵⁸⁾, ואל ילביץ פני חברו ברבים.

מעשה נוסף מובא בגמרא:

הצדקה לשכנם העני, כיון דחזייה [גירסת רש"י "דחזא"] דקא מצלי ליה לדשא, נפק בתרייהו, רהוט מקמיה, עיילי להווא אתונא דהוה גרופה נורא. [כיון שראה העני את צליתם על הדלת, יצא לרדוף אחריהם, וברחו ממנו, ונכנסו לתוך תנור שגרפו ממנו את הגחלים, והיה עדיין לוהט מחום].

הוה קא מיקליין כרעיה דמר עוקבא, [נכוו רגלי מר עוקבא מהחום, אך אשתו לא חשה בחום]. אמרה ליה דביתהו: שקול כרעיק, אותיב אכרעאי [אמרה לו אשתו, הרם רגליך, והניחם על רגליך].

חלש דעתיה [חלשה דעתו של מר עוקבא, ותמה במה זכתה אשתו שלא תרגיש בחומו של התנור].

אמרה ליה — אנא שכיחנא בגויה דביתא, ומקרבא אהנייתי [כיון שאני מצויה יותר בבית, יש לי יותר הזדמנויות לגמול חסד. ואני מהנה את העניים בהנאה מזומנת, שאני מחלקת להם לחם ובשר ומלח. אבל אתה נותן להם מעות, והם צריכים לטרוח לקנות במעות את צרכי הסעודה. ולכן זכיתי למעלה גדולה יותר ממך].

57. רבינו חננאל גרס — "היא מוצת" — לשון הצתה ושריפה. ועיין פני יהושע.

58. והטעם הוא — כי כבשן האש מאבד ומפסיד את הדבר שהוא גוף וגשם בלבד, כי אין לדבר גוף גשמי קיום בכבשן האש יהיה מה שהוא.

ואילו במלביץ פני חברו ברבים שהוא מכבה אור צלם אלקי, הוא פני האדם אשר דבר זה אינו הפסד הגוף רק הפסד הצלם האלקי, ובשביל כך

56. הקשה היעב"ץ — הרי כאן לא הלבינו פניו ברבים?

ותירץ — ששלשה איקרי רבים, וכיון שהיה מר עוקבא עם אשתו, והעני, הרי יש כאן שלשה עיי"ש.

והריטב"א כתב — ואף על פי דההיא במלביץ פני חברו ברבים, מה שאין כן בזו של מר עוקבא, מכל מקום למדנו ממנו כי הלבנת פנים הוא דבר קשה מאד.

עוקבא את סכום הכסף, ושלח לו, כדי לתת לו די מחסורו].

כי קא ניהא נפשיה דמר עוקבא, אמר — "אייתו לי חושבנאי דצדקה" [לפני מותו, אמר מר עוקבא "הביאו לי את חשבונות הצדקה שעשיתי בחיי]. **אשכח [מצא] דהוה כתיב ביה שבעת אלפי דינרי סיאנקי** ["סיאנקי" הוא שם מקום⁽⁶⁰⁾].

אמר — זוודאי קלילי ואורחא רחיקתא⁽⁶¹⁾ [צידה קלה הכנתי לדרך רחוקה שאני יוצא בה, וחייב אני לעשות מהר עוד מצוות]. **קם, בזבזיה לפלגיה ממזניה⁽⁶²⁾** [חילק לצדקה את מחצית ממזנו].

ומקשינן: **היכי עבד הכי, והאמר רבי אילעאי — באושא התקינו: ⁽⁶³⁾** המבזבז נכסיו לצדקה, **אל יבזבז יותר מחומש!** והיאך בזבז מחצית נכסיו?

ומשינינן: **הני מילי שאל יבזבו יותר מחומש,**

מר עוקבא, הוה עניא בשיבבותיה, דהוה רגיל לשדורי ליה ארבע מאה זוזי כל מעלי יומא דכיפורה [היה עני בשכונתו של מר עוקבא, שהיה מר עוקבא רגיל לשלוח לו ארבע מאות זוז בכל ערב יום כיפור⁽⁵⁹⁾].

יומא חד, שדרינהו ניהליה ביד בריה [פעם אחת, שלח מר עוקבא את הכסף ביד בנו].

אתא, אמר ליה לא צריך [חזר הבן, ואמר, שהעני כבר אינו זקוק לכסף].

אמר לו מר עוקבא: מאי חזית [במה ראית שאינו צריך?]

אמר לו בנו: חזאי דקא מזלפי ליה יין ישן [ראיתי שמזלפים לפניו יין ישן].

אמר מר עוקבא, מכך אני נוכח לדעת שהעני הזה מפונק כולי האי.

עייפינהו, ושדרינהו ניהליה [הכפיל מר

62. בשאלתות דרב אחאי גאון (פרשת כי תישא, סוף סי' סד) גרס — "אמר הווי תילתא [שליש] מנכסי לעניים, והא אמר מר המבזבז על יבזבו יותר מחומש? הני מילי מחיים, אבל לאחר מיתה תילתא. וכן הלכתא."

ומשמע מדבריו — שאף לאחר מיתה אסור לבזבז יותר משליש.

אך הרמ"א ביו"ד (ריש סימן רמט) כתב — "אבל בשעת מותו יכול אדם ליתן צדקה כל מה שירצה". ומשמע אפילו כל נכסיו.

63. באושא התקינו — זהו אחר החורבן, אבל מקודם זה כבר היו מבזבזין כל ממונם גם כן. רבי צדוק הכהן מלובלין (ספר הזכרונות כד' ע"א עיי"ש).

נחסר מעולם הבא. וכצו שאמרו — המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא. והבן זה גם כן. מהר"ל.

59. דקדק לתת צדקה זו הגדולה בערב יום כיפור, כדי שזכות זה יהא מכריע לטובה. אי נמי — בו ביום צריך העני ביותר לסעודתו. מהרש"א.

60. נראה שרצה לומר — דינרים של מדינת סינה. יעב"ץ.

61. כי הצדקה מצלת מדינה של גיהנם לעולם הבא. והיו בעיניו הנך ז' אלפים שנתן מועטין הם לפי עושרו. כדאמרינן לעיל — "לפום גמלא שיחנא". מהרש"א.

מחיים, שמא ירד מנכסיו, אבל לאחר מיתה — לית לן בה.

ומביאה הגמרא הנהגות נוספות שהיו החכמים נוהגים בצדקה:

רבי אבא, הוה צייר זוזי בסודריה, ושדי ליה לאחוריה, וממצי נפשיה לבי עניי, ומצלי עיניה מרמאי [היה צורר זוזים בסודרו, ומשליכו לאחוריו, כדי שיוכלו העניים ליטול ממנו בלא בושה, והיה עובר באזור מוכה עוני, והיה מציץ לאחוריו, שלא יקחו רמאים את הכסף].

וכן מעשה ברבי חנינא, דהוה ההוא עניא דהוה רגיל לשרורי ליה ארבעה זוזי כל מעלי שבתא [רבי חנינא היה שולח ארבעה זוזים לעני אחד בכל ערב שבת].

יומא חד, שדרינהו ניהליה ביד דביתחו [אשתו].

אתאי, אמרה ליה: לא צריך [חזרה אשתו, ואמרה לו שהעני כבר אינו נזקק].

שאל אותה רבי חנינא — מאי חזית [במה ראית שאינו נזקק]?

אמרה לו — שמעי, דהוה קאמרי ליה במה אתה פועד?

פז-א & בטלי כסף או בטלי זהב [שמעתי שהיו

שואלים אותו — האם תרצה לסעוד במפות פשתן לבנות, או במפות משי צבועות].

אמר רבי חנינא: היינו דאמר רבי אלעזר — בואו ונחזיק טובה לרמאי, שאלמלא הן, היינו חוטאין בכל יום. שנאמר (דברים ט"ו) "וקרא עליך אל ה', והיה כך הטא". אבל עכשיו שיש רמאים, הם הגורמים לנו שלא ניתן צדקה לכל אחד (64).

ותני רבי חייא בר רב מדיפתי: רבי יהושע בן קרחה אומר — כל המעלים עיניו מן הצדקה, כאילו עובד עבודה כוכבים.

ומגלך זאת? — כתיב הכא (דברים ט"ו) גבי צדקה, "השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל". וגומר.

וכתיב התם (דברים י"ג) גבי עבודה זרה — "יצאו אנשים בני בליעל".

מה להלן עבודת כוכבים, אף כאן עבודת כוכבים.

תנו רבנן: המסמא את עינו, והמצבה את בטנו, והמקפח את שוקו, ומרמה את הציבור כאילו יש בו מום כדי שיתנו לו צדקה, אינו נפטר מן העולם עד שיבא לירי כך.

המקבל צדקה ואין צריך לכך, סופו אינו נפטר מן העולם עד שיבא לירי כך (65).

64. יש להקשות, הלא לעיל הובא מעשה במר עוקבא ששלח צדקה לעני, וכשהתברר שהעני מפונק, הכפיל מר עוקבא את סכום הצדקה, ושלח לו, ומדוע רבי חנינא לא הכפיל גם כן את סכום הצדקה?

65. יש בענין זה קושיה מפורסמת, מה הוא עונש ה"מידה כנגד מידה" במי שמקבל צדקה ואינו צריך לה, שנענש בכך שהוא צריך

יש להקשות, הלא לעיל הובא מעשה במר עוקבא ששלח צדקה לעני, וכשהתברר שהעני מפונק, הכפיל מר עוקבא את סכום הצדקה, ושלח לו, ומדוע רבי חנינא לא הכפיל גם כן את סכום הצדקה?

ויש לומר — שלא שייך פינוק באכילה על מפות משי, ובודאי שהיה עשיר רמאי. מה שאין